

Lokatiivisuus oppijansuomessa

Emilia Ojanen

Kandidaatintutkielma

Suomen kieli ja suomalais-ugrilainen kielentutkimus, suomen kieli

Kieli- ja käännöstieteiden laitos

Humanistinen tiedekunta

Turun yliopisto

Helmikuu 2024

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck –järjestelmällä

Kandidaatintutkielma

Suomen kieli ja suomalais-ugrilainen kielentutkimus, suomen kieli

Emilia Ojanen

Lokatiivisuus oppijansuomessa

Sivumäärät: tutkielman sivumäärä 30, liitteiden sivumäärä 5.

Tarkastelen tässä kandidaatintutkielmassa, kuinka lokatiivisuus eli sijainnin ilmaiseminen näkyy suomenoppijoiden kielessä konkreettisissa ja abstrakteissa ilmauksissa, sekä rektioilmauksissa. Tutkielman aineistona on tekemäni sähköinen kysely, jonka olen jakanut Turun yliopistossa opiskeleville suomen ja kulttuurin opiskelijoille loppuvuodesta 2023.

Tarkoitukseni on tuoda uutta tutkimustietoa vieraan kielten puhujien kielitaidosta suhteessa suomen kielen lokatiivisuuteen. Pysin myös selvittämään mahdollista ensikielten vaikutusta tuloksiin. Tutkielmani tutkimusmenetelmänä on kvantitatiivinen kielentutkimus, eli keskityn lokatiivisten ilmausten korrektien vastausten määrään.

Tutkimukseni on ajankohtainen, sillä suomi toisena kielenä -ala kehittyy jatkuvasti tieteen ja koulutuksen saralla. Saamani tulokset tuovat lisää merkityksellistä tietoa suomenoppijoiden kielitaidosta. Lokatiivisuus on lisäksi suomen kielessä hyvin yleinen ilmiö, minkä vuoksi sen monipuolinen tutkiminen on merkityksellistä.

Työni tulosten mukaan konkreettiset ilmaisut olivat helpoimpia suomenoppijoille, kun taas abstraktit ilmaisut ja rektioilmaisut tuottivat enemmän vaikeuksia. Näin ollen suomen opetuksessa on selkeästi helpompaa ymmärtää ja soveltaa konkreettisia ilmauksia kuin abstrakteja ilmauksia tai rektioita, jotka vaativat enemmän osaamista ja syvempää ymmärrystä. Ensikielellä oli mahdollisesti vaikutusta tuloksiin, jos sen kielikunta oli typologisesti kaukana suomen kielestä.

Avainsanat: ensikieli, kielitaito, lokatiivisuus, suomi toisena kielenä

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
1.1	Tutkimuksen taustaa	4
1.2	Tutkimuksen tavoitteet	5
2	Lokatiivisuus	6
2.1	Erilaiset lokatiivisuuden ilmaukset	6
2.2	Lokatiivisten ilmauksien oppiminen S2-opetuksessa	7
3	Aineiston esittely	10
4	Aineiston analyysi ja tulokset	13
4.1	Konkreettiset ilmaukset	14
4.2	Abstraktit ilmaukset	17
4.3	Rektioilmaukset	19
4.4	Ensikielen vaikutuksesta lokatiivisuuteen oppijansuomessa	22
4.5	Tulosten pohdintaa	23
5	Lopuksi	27
	Lähteet	28
	Liitteet	31
	Liite 1. Kyselylomake	31

1 Johdanto

1.1 Tutkimuksen taustaa

Kieli ja maailma ovat jatkuvassa muutoksessa. Tämä muutos koskee myös suomi toisena kielenä -alaa, joka on vahvistanut asemaansa tieteen ja koulutuksen kentällä (Aalto ym. 2009: 402). S2-tutkimusala kuuluu kansainväliseen second language acquisition -alaan, joka tutkii kielen omaksumista ja oppimista. Ala on näin maailmallakin tunnettu, ja suomea opetetaan toisena ja vieraana kielenä muun muassa useissa yliopistoissa (Korhonen 2013: 1).

Kandidaatintyöni aiheena on lokatiivisuus, joka on suomen kielessä yleinen ilmiö. Lokatiivisuus viittaa kieliopilliseen tapaan ilmaista sijaintia tai paikkaa kielessä, kuten esimerkiksi *olen koulussa*. Tutkimukseni tarkoituksena on tarkastella kuinka tulo-, olo- ja erosijainen lokatiivisuus ilmenee Turun yliopistossa opiskelevien suomen kielen ja kulttuurin opiskelijoiden kielessä konkreettisissa ja abstrakteissa ilmaisuissa, sekä rektioilmaisuissa. Pyrin myös selvittämään, kuinka heidän ensikielien mahdollisesti vaikuttavat tuloksiin. Tutkimukseen vastanneet opiskelijat puhuvat ensikielensä eli äidinkielenään jotain muuta kuin suomea.

Käytän tästä edes tutkielmassani vastaajista nimitystä suomenoppija, mikä viittaa henkilöön, joka opiskelee suomea ympäristöstä ja opetustavasta riippumatta (Reinikainen 2020: 1). Työni nojaa Sanna Mustosen (2015) väitöskirjaan, jossa hän tarkastelee paikkaa ja tilaa suomi toisena kielenä -oppijoiden teksteissä. Vertailen työni loppupuolella Mustosen työn tuloksia omiini. Toinen tärkeä lähde työlleni on Iso suomen kielioppi (2004).

Aineistonani on teettämäni sähköinen kysely, joka on suunnattu yleisesti suomi toisena kielenä -opiskelijoille. Lokatiivisuutta käsitteleviä kysymyksiä on yhteensä 18 ja olen kerännyt vastaukset vuoden 2023 marraskuussa. Aineistoni on jaettu kuuteen konkreettiseen ilmaisuun, kuuteen abstraktiin ilmaisuun ja kuuteen rektioilmaisuun. Tutkimukseni pohjautuu kvantitatiiviseen kielentutkimukseen eli määrälliseen tutkimukseen.

1.2 Tutkimuksen tavoitteet

Kielitaidon tutkiminen on merkittävää, koska se voi paljastaa miten yksilö ymmärtää kielen käytön ja merkityksen, millä voi olla vaikutusta muun muassa kielen opiskelun motivaatioon. Vuorovaikutuksen näkökulmasta kielitaidolla on suuri rooli, joka rikastuttaa niin koulutuksen kuin viestinnänkin alaa. Ymmärtämällä vieraan kielen opiskelijoiden kielivalintoja, voidaan tehdä päätelmiä niin opiskelijan kielenoppimisprosessista kuin myös opettajan näkökulmasta kielen opettamisen eri menetelmistä.

Tutkimuskysymykseni ovat seuraavanlaiset:

1. Vaikuttaako lokatiivisuuden abstraktius suomenoppijoiden kieleen?
2. Onko konkreettisen ja abstraktin lokatiivisuuden sekä rektioilmausten välillä eroavaisuuksia suomenoppijoiden kielessä?
3. Vaikuttaako suomenoppijoiden ensikieli lokatiivisuuden ilmaisuun?

Tutkimukseni hypoteesi on, että konkreettisten ilmausten kieliopillisesti oikean sijamuodon valitseminen on helpompaa kuin abstraktien ilmausten. Arvelen myös, että rektioilmaisut tuottavat hankaluuksia, koska ne saattavat olla välillä epäjohdonmukaisia. Oletan myös, että suomenoppijoiden laajat kieli- ja kulttuuritaustat vaikuttavat tuloksiin eli heidän ensikielillään on vaikutusta. Uskon, että pisimpään opiskelleet antavat eniten kieliopillisesti oikeita vastauksia. Tutkimukseni tuloksista voidaan saada uusia näkökulmia ja tietoa S2-tutkimukseen suomenoppijoiden kielitaidosta liittyen lokatiivisuuteen.

Tutkielmani etenee siten, että seuraavassa luvussa esittelen lokatiivisuutta teoreettisena taustana työlleni, sekä siihen liittyvää kolmea eri kategoriaa, jotka ovat osana kyselyäni. Kerron myös ensikielen vaikutuksesta uuden kielen oppimiseen ja lokatiivisten ilmausten omaksumiseen. Esittelen myös aiempaa tutkimusta aiheesta. Kolmannessa luvussa esittelen aineistoni ja luokitteluni. Neljännessä luvussa syvennyn tarkastelemaan ja analysoimaan aineistoni tulokset. Viidennessä luvussa teen yhteenvedon tuloksista ja arvioin tutkimustani, sekä sen tulevaisuuden näkymiä.

2 Lokatiivisuus

Tässä teorialuvussa esittelen ensin alaluvussa 2.1 lokatiivisuutta kielitieteen näkökulmasta, jonka jälkeen esittelen kyselyssäni esiintyvät lokatiiviset ilmaukset. Tämän jälkeen pohdin alaluvussa 2.2 lokatiivisten ilmausten oppimista S2-opetuksessa, sekä esittelen aiempaa tutkimusta alalta.

2.1 Erilaiset lokatiivisuuden ilmaukset

Lokatiivisuutta voidaan pitää yläkäsitteenä, joka kattaa ajan, omistajan, paikan ja tilan adverbiaalit (Leino 1998: 121). Lokatiivisuutta voidaan kuvata myös nimellä lokatiivinen adverbiaali tai paikan adverbiaali. Tällä adverbiaalilla voidaan luonnehtia olion sijaintia jossakin tai siirtymistä siihen tai pois siitä (VISK § 981). Lokatiivisuutta osoitetaan suomen kielessä paikallissijojen avulla, millä voidaan ilmaista joko konkreettista tai abstraktia paikan sijaintia. Suomen kielessä käytetään usein sisäpaikallissijoja, kun esimerkiksi monissa indoeurooppalaisissa kielissä suositaan sen sijaan ulkopaikallissijojen rakenteita. (Mietala 1999: 9.)

Lokatiiviset sijainnin ilmaisut voidaan jakaa myös suunnan ja dynaamisuuden mukaan tulo-, olo- ja erosijoihin, joita tutkin tässä tutkielmassa suomenoppijoiden kielessä. Tulosijoihin kuuluvat illatiivi (*-an, -en* ym.) ja allatiivi (*-lle*). Olosijoihin puolestaan kuuluvat inessiivi (*-ssa*) ja adessiivi (*-lla*). Viimeisimpänä erosijoihin kuuluvat sijamuodot elatiivi (*-sta*) ja ablatiivi (*-lta*). Näillä paikallissijoilla voidaan myös merkitä tilaa, toimintaa, aikaa ja omistusta. Paikallissijapäätteiden merkitykset ovat polyseemisiä, joten ne sopivat erilaisiin semanttisiin kenttiin esimerkiksi liikkumiseen ajassa ja paikassa suhteutettuna toimintaan (Mustonen 2015: 95–104).

Esittelen tässä alaluvussa seuraavaksi lokatiivisia ilmauksia, joita olen hyödyntänyt kyselylomakkeessani. Konkreettisia eli spatiaalisia lokatiivisia ilmauksia ovat sellaiset, joissa sijainti on todellinen, kuten *koulussa* tai *kaupalla*, missä sijaintia ilmaistaan yleisesti inessiivillä tai adessiivilla. Tämän kentän ilmaisuilla on eniten funktioita, eli ulko- ja sisäpaikallissijoja voidaan käyttää produktiivisesti (Mustonen 2015: 106). Lokalistisesta

näkökulmasta sijojen konkreettinen käyttö opitaan ennen abstraktia, jolloin paikallissijojen oppiminen mahdollistaa semanttisen abstraktistumisen oppijankielessä (Kaivapalu 2016: 601). Kognitiivisesta näkökulmasta lokalistisen hypoteesinkin mukaan konkreettiset paikanilmaukset ovat ensisijaisia. Kognitiivisen kieliopin mukaan kielen puhuja alkaa kielenoppimisprosessin kautta hahmottamaan erilaisia kaavoja, joiden avulla hän pystyy kielellistämään uusia ilmauksia. (Mustonen 2015: 119.)

Abstraktit ilmaisut eivät ole yhtä havainnoitavissa kuin konkreettiset, vaan ne ovat monitulkintaisempia. Näitä ilmaisuja voidaan myös kutsua aiemmin mainituiksi tilan adverbiaaleiksi, jotka ilmaisevat olion fyysistä ja mentaalista olotilaa tai abstraktia yhteyttä (VISK § 981). Abstraktin tilan voidaan myös nähdä muodostavan oman maailmansa, jonka sisältämät relaatiot voivat poiketa reaali maailman relaatioista eli erilaisuussuhteista (Huumo 1997: 20). Abstrakteja ilmaisuja voidaan usein kuvata esimerkiksi essiivillä (-*nA*), esimerkissä *herään pirteänä* tai inessiivillä *olen pulassa*. Mustonen (2015: 109) osoittaa väitöskirjassaan, että abstraktit ilmaukset ovat motivoituneet konkretiasta.

Kyselyyni kuuluvat konkreettisten ja abstraktien ilmausten lisäksi myös rektioilmaukset, joilla tarkoitetaan lauseopillista ilmiötä, jossa jonkin tietyn sanan täydennys on tietyssä sijassa riippumatta siitä, mikä on tämän täydennyksen semanttinen luonne tai kategoria (VISK § 1225). Esimerkkinä *tykkään koulusta*, verbi *tykätä* vaatii täydennyksenä eli objektina sanan, joka on elatiivissa. Yleisimpiä rektiosijoja ovat illatiivi ja elatiivi. Rektio saattaa aiheuttaa joskus ongelmia suomi toisena kielenä -opiskelijoille, sillä rektiot ovat historiallisen kehityksen tulosta, jolloin ne täytyy opiskella ulkoa. Rektioverbit eroavat muista verbeistä myös siten, että niiden yhteydessä voidaan ilmaista sijaintia. Rektioita voidaan luonnehtia epäloogisiksi eivätkä ne välttämättä ole yksiselitteisiä, mikä voi lisätä entisestään hankaluutta niiden opiskelussa. (Pyhälähti 2003). Rektioyhdistelmät opitaan lapsena, jolloin äidinkielen puhuja osaa valita oikean sijan automaattisesti, toteaa Nucci (2013: 7).

2.2 Lokatiivisten ilmauksien oppiminen S2-opetuksessa

Oppimisprosessiin saattaa vaikuttaa opiskelijan ensikieli eli lähdekieli. Lähdekielen vaikutuksesta käytetään termiä *transfer* eli siirtovaikutus, joka on peräisin behavioristista ajattelusta ja oppimisteoriasta. (Kaivapalu 2005: 27.) Sillä voi olla positiivinen tai

negatiivinen vaikutus kielenkäytön lopputulokseen. *Interferenssi* taas viittaa suoraan negatiiviseen siirtovaikutukseen. Jos oma lähdekieli edesauttaa kohdekielen oppimista, tuloksena voi olla positiivinen siirtovaikutus, kun taas jos oma lähdekieli hidastaa oppimisprosessia syntyy negatiivinen siirtovaikutus (Mietola 1999: 16). Tästä esimerkkinä vironkielinen suomenoppija pystyy hyödyntämään lähdekielensä avulla suomen paikallissijajärjestelmän omaksumista, koska nämä järjestelmät ovat suomessa ja virossa hyvin samankaltaiset (Mustonen – Siivelt 2013: 342).

Kognitiivisen kielentutkimuksen näkökulmasta kieli voidaan nähdä systeeminä ihmisen kognitiivisen verkoston ytimessä, josta se ulottuu muille kognitiivisille alueille (Nikanne 2002: 79). Näin ollen voidaan todeta, että uuden kielen oppimisprosessiin vaikuttaa joukko erilaisia sisäisiä ja ulkoisia tekijöitä. Sisäisiä tekijöitä voivat olla muun muassa motivaatio ja persoonallisuus, kun taas ulkoisiin tekijöihin lukeutuvat esimerkiksi ensikieli ja sosiaaliset kontekstit, luettelee Paavola pro gradu -työssään (2008: 7.) Kielenoppija usein käyttää omaa ensikieltään alkuvaiheessa kielenoppimisprosessin taustalla, mutta lähdekielen vaikutus esiintyy oppimisen myöhemmissä vaiheissa eri muodoissa kuin alkuvaiheessa (Seregi 2012: 1).

Kognitiivisessa kielentutkimuksessa käsitteistys (engl. *conceptualization*) kuvaa tulkintaa tilanteesta, jossa kielenkäyttäjä kuvaa jotakin tilannetta kielellisellä ilmauksella. Esimerkkinä erilaisten lokatiivisten tilojen käsitteistyksen oleellinen piirre on niiden pohjautuminen ihmisten havaintoihin maailmasta ja vuorovaikutuksesta. (Ojutkangas 2008: 385.) Jokaisessa kieli- ja kulttuuriyhteisössä muotoutuvat omat keinot viitata konkreettisiin paikkoihin, sekä niiden avulla myös ymmärtää erilaisia abstrakteja tiloja. Nämä ovat kulttuurillisia metaforia, jotka kielenoppijan tulee oppia. S2-opetuksen näkökulmasta tehokkaan ja luontevan kommunikaation kannalta keskeisintä on oppia ensimmäisenä tulosijaisuus, esimerkiksi lauseessa *minä tulen kouluun*, kun taas kognitiivisesti helpoiten opittavissa on ensisijainen olosijaisuus, esimerkiksi lauseessa *minä olen koulussa*. (Kaivapalu 2016: 599–601.)

Kuten mainitsin työni alussa, Sanna Mustosen väitöskirja (2015) on tärkeässä osassa tutkimustani. Esittelen työni lopussa alaluvussa 4.5 hänen työnsä tuloksiaan ja vertaan niitä omiini. Tässä kohtaa esittelen hieman muita tutkimuksia alalta, jotka antavat näkökulmia työhöni. Lokatiivisuuden oppimista S2-opetuksessa ovat tutkineet pro gradu -töissään muun muassa Heini Kaalamo (2014) ja Tea Punta (2001). Kaalamo (2014: 95–96) tutki ensikielen

vaikutusta paikallissijojen oppimiseen unkarin- ja romaniankielisillä suomenoppijoilla. Hän huomasi, että tutkimuksessaan paikallissijoista inessiivi oli käytetyin sija, ja sillä usein korvattiin muita sijoja. Lokatiivisissa ilmauksissa inessiivin lisäksi käytettiin paljon illatiivia, mutta sen käyttö aiheutti ongelmia etenkin ensimmäisen vuoden suomenoppijoiden kohdalla. Esittelin aiemmin hypoteesini, ja oletan, että Kaalamon työn mukaisesti vähiten suomea opiskelleet kohtaavat enemmän ongelmia kieliopillisesti oikeiden lokatiivisten ilmausten ilmaisemisessa kuin ne, joilla on enemmän kokemusta suomen kielen osaamisesta ja oppimisesta.

Punta (2001: 38) tutki sijamuotojen opetusta S2-opetuksen oppikirjoissa ja teki huomion, että S2-oppikirjat korostavat opetuksen alussa paikallissijojen lokatiivisia merkitystehtäviä. Paikallissijojen opetus alkaa lokatiivisesta merkityksestä, koska tällöin sijat saadaan esitettyä konkreettisina. Punta (2001: 41) huomauttaa myös, että ensikielen kieliopilla ei välttämättä ole niin suurta roolia toisen kielen opetuksessa, koska kielioppisäännöt opitaan parhaiten opittavan kielen elementtien yhteydessä ja sille ominaisina tapoina. Esitin aiemmin johdantoluvussa 1.2, että uskon ensikielillä olevan jonkinlaista vaikutusta työni tuloksiin. Tätä ei voida kuitenkaan taata, sillä kuten aiemmin mainitsin tässä alaluvussa, että oppimisprosessiin kuuluu paljon muutakin ensikielen lisäksi, esimerkiksi motivaatio ja muut kielenoppijan persoonaan liittyvät tekijät.

3 Aineiston esittely

Tässä tutkimuksessa käytetty aineisto on kerätty sähköisesti Webropol-kyselylomakkeella (ks. liite 1) vuoden 2023 marras- ja joulukuussa anonymisti Turun yliopistolla opiskelevilta suomenoppijoilta. He olivat 20–46-vuotiaita ja opiskelleet suomea keskimääräisesti kolme vuotta. Vähiten suomea oli opiskeltu puolitoista vuotta ja pisimpään kahdeksan vuotta. Suomenoppijoiden kielitaidon tasojen välillä oli eroavaisuuksia, eikä heidän kielitaitoaan voi suoraan määritellä esimerkiksi Eurooppalaisen viitekehysten mukaan millekään tietylle taitotasolle pelkän kyselyn perusteella. EVK jaottelee kielitaidon kolmeen eri taitotasoon, jotka ovat A, B ja C. Nämä tasot jakautuvat vielä kuuteen tarkempaan osioon, jotka tarkentavat yksityiskohtaisemmin kutakin taitotasoa. (EVK 2012: 46–47.)

Aineisto koostui 18 kysymyksestä, joissa käsiteltiin erilaisia lokatiivisia suunnan ilmauksia. Kyselyyn vastasi yhteensä 17 suomenoppijaa, joista jokainen vastasi kaikkiin annettuihin kysymyksiin. Olen jakanut tutkielmassani kysymykset kolmeen eri kategoriaan: konkreettisiin ja abstrakteihin ilmaisuihin, sekä rektioilmaisuihin, jotka esittelin aiemmin laajemmin toisessa luvussa. Nämä kaikki kategoriat sisälsivät ilmaisuja, jotka olivat jaettuna tulo-, olo- ja erosijoihin, joiden mukaan vastaukset tulisi valita. Tulosijaisen ilmaisun jälkeen olisi oikein valita olosijainen ilmaisu ja sen jälkeen erosijainen ilmaisu. Esimerkkinä kyselyssä pyydetään valitsemaan oikea vaihtoehto seuraavanlaiseen kohtaan: *Minä olen päivällä*, jossa vastausvaihtoehdot ovat seuraavaan malliin: tulosijainen muoto *kouluun*, olosijainen muoto *koulussa* ja erosijainen muoto *koulusta*.

Tulo-, olo- ja erosijaisuus on valittu työni kyselyyn, koska suuntaisuuden merkitseminen suomessa eroaa selvästi muista kielistä, kuten germaanisista kielistä, joihin kuuluvat esimerkiksi englantia ja ruotsia. Kaikki kolme sijaa ovat samanarvoisia ja niiden kolmijakoisuus on suhteellisen tasapainoinen. (Ojutkangas 2003: 166.) Oletan, että suomenoppijoiden on helpointa valita oikeita vastauksia tulosijaisuudessa tai olosijaisuudessa, koska kuten aiemmin mainitsin luvussa 2.2, että tulosijaisuuden oppiminen on S2-opetuksen kannalta keskeisintä ja kognitiivisesti taas helpointa on omaksua olosijaisuus.

Kysymykset olivat sekoitettuna kyselyssä satunnaiseen järjestykseen, jotta suomenoppijat eivät tottuneet tietynlaiseen järjestykseen, jossa he saisivat peräkkäin oikeassa järjestyksessä

tulo-, olo- ja erosijaisia ilmauksia. Myös konkreettiset ja abstraktit sekä rektioilmaisut olivat sekoitetussa järjestyksessä. Tämä tapa antoi suomenoppijoille mahdollisuuden pohtia aidosti, mikä vastausvaihtoehto heidän tulisi valita, sekä se samalla voi kehittää kielitajua että käsitystä kielestä.

Ilmaisut olivat persoonamuodoissa yksikön ensimmäinen persoona (*minä*) ja monikon toinen persoona (*te*). Valitsin nämä muodot, koska yksikön ensimmäinen persoona on yleinen persoonamuoto, ja monikon toinen persoona puolestaan valikoitui sen perusteella, koska sitä ei käytetä puheessa yhtä paljon verrattuna yksikön ensimmäiseen persoonaan. Ilmaisuihin oli lisäksi paikan adverbiaaleja ulkopaikallissijoissa, jotka ovat seuraavat: *aamulla*, *päivällä* ja *iltapäivällä*. Näiden adverbiaalien tarkoituksena oli tuoda lisää haastetta lauseisiin, mikä myös mittasi suomenoppijoiden kielitaitoa. Esittelen seuraavaksi taulukon, johon olen kirjannut jokaiseen kolmeen kategoriaan kuuluvat kolme eri verbiä.

Taulukko 1. Konkreettisten ja abstraktien ilmausten sekä rektioilmausten verbit.

Verbien kategoriat:	Tulosijainen verbi	Olosijainen verbi	Erosijainen verbi
Konkreettinen	mennä	olla	tulla
Abstrakti	saapua	piileskellä	palaa
Rektio	kyllästyä	käydä	unelmoida

Kysely toteutettiin monivalintana, jolloin suomenoppijoiden tuli valita kuhunkin annettuun esimerkkilauseeseen heistä parhaiten soveltuva lokatiivinen sijainnilmaisu. Kyselyn tehtävätyyppi valikoitui monivalinnaksi, jotta kysely ei tuottaisi liikaa stressiä tai vaikeuksia. Kysymyksissä oli kaksi paikkaa *koulu* ja *metsä*. Valitsin nämä substantiivit, koska koulu on konkreettinen paikka, ja metsän voi ymmärtää konkreettisen paikan lisäksi myös abstraktisti. Nämä sanat valikoituivat myös siksi, että ne ovat mitä luultavammin suomenoppijoille tutut suomenkieliset sanat. Molemmat sanat esiintyivät kyselyssä sisäpaikallissijoissa eli inessiivissä, elatiivissa ja illatiivissa.

Ohjeet kyselyyn vastaamiseksi oli annettu englanniksi, jotta kaikki varmasti ymmärtäisivät mitä kysely koskee ja kuinka siihen tulee vastata. Tällöin kysely oli kaikille mahdollisimman yhdenvertainen, sillä kokonaan suomeksi esitetty kysely olisi voinut olla liian vaativa. Kyselyssä oli myös mukana englanninkielinen tietosuojailmoitus, jotta suomenoppijat

tietäisivät mihin ja miten heidän vastauksiaan tullaan käyttämään. Kysely sopii hyvin kaiken tasoisille suomi toisena kielenä -opiskelijoille.

4 Aineiston analyysi ja tulokset

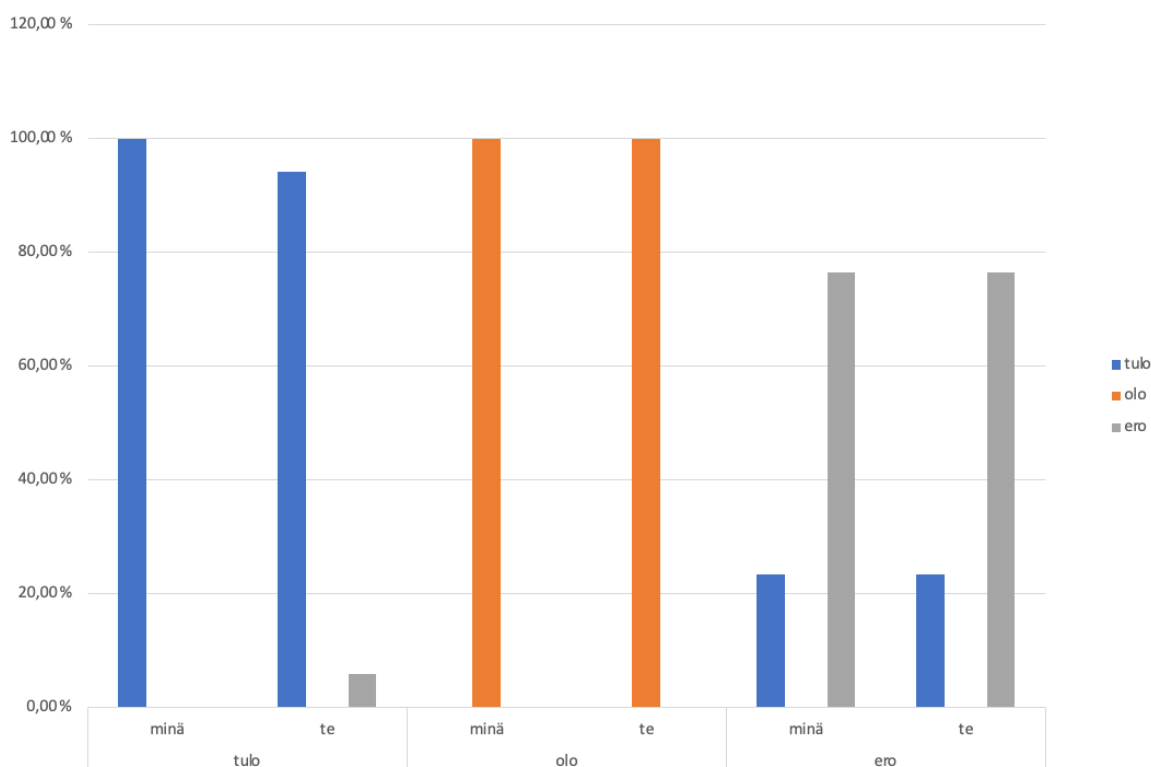
Tässä luvussa esittelen ensin aineiston analyysia ja sen jälkeen viidessä eri alaluvussa tuloksiani. Tutkimusmenetelmäni on kvantitatiivinen, joten keskityn määrällisyyteen eli lokatiivisten ilmausten korrekten vastausten määrään. Tässä työssä määrällisyys näkyy siten, että analysoin, kuinka paljon suomenoppijat ovat valinneet oikeita vastauksia kyselystä. Kyselyssä on kohtia, joissa on useampi kuin yksi oikea vastaus, jolloin analysoin tällaiset tapaukset erikseen ja pohdin niihin johtaneita syitä. Oikean vastauksen lisäksi voi olla siis myös kieliopillisesti oikea vastaus vaihtoehtona.

Aloitan aineiston analyysin ensimmäisenä esittelemällä suomenoppijoiden ensikielet, koska yksi tutkimuskysymyksistäni liittyy heidän ensikieliinsä ja niiden mahdollisiin vaikutuksiin suomenoppijoiden kielessä. Ensikielet ovat: arabia, englanti, japani, kiina, norja, farsi (persia), puola, valkovenäjä, venäjä, ukraina ja unkarin. Vastanneista suomenoppijoista arabian, kiinan, ukrainan, unkarin sekä puolan ensikielekseen ilmoitti kaksi henkilöä. Yksi venäjän puhuja ilmoitti ensikielekseen venäjän lisäksi valkovenäjän. Yhteensä venäjänkielisiä oli kolme. Muiden kielten ensikielellisiä puhujia oli yksi kutakin. Kyselylomakkeessa oli mahdollista antaa enemmän kuin yksi ensikieli, koska monilla saattaa olla useampi ensikieli yhden sijasta. Suurin osa vastanneiden suomenoppijoiden ensikielistä olivat indoeurooppalaisia. Loput kuuluivat japanilaisiin, afroaasialaisiin, sinotiibetiläisiin ja uralilaisiin kielikuntiin eli ryhmiin, johon kuuluvat kielet ovat peräisin samasta kantakielestä.

Seuraavassa alaluvussa 4.1 esittelen aineiston analyysissa ensimmäisenä konkreettiset ilmaukset. Niiden jälkeen siirryn abstrakteihin ilmauksiin, sekä lopuksi analysoin rektioilmaukset. Esittelen kaikista kategorioista kuviot, joista saatujen vastausten perusteella tutkin, miksi suomenoppijat ovat päätyneet tietynlaisiin vastauksiin. Kaikkien kategorioiden kuvioiden läpikäymisen jälkeen pohdin ensikielten mahdollista vaikutusta vastauksiin alaluvussa 4.4. Lopuksi käyn tulokset läpi alaluvussa 4.5. Jokaisen kysymyksen kohdalla tulee ottaa huomioon, että joku on voinut valita vahingossa kieliopillisesti oikean vastauksen, jolloin työn tuloksiin ei voi täysin luottaa. On myös mahdollista, että joku on vastannut vahingossa väärin, vaikka olisi tiennyt oikean vastauksen. Päätelmäni pohjautuvat kyselystä saatuihin tietoihin, jotka eivät ole välttämättä todenmukaisia.

4.1 Konkreettiset ilmaukset

Aloitan aineiston analyysin konkreettisista ilmauksista, koska kuten aiemmin mainitsin Mustonen (2015) ja Kaivapalu (2016) toteavat, että S2-opetuksessa konkretia opitaan ennen abstraktia. Tämän perusteella voi olettaa, että tämä kategoria olisi suomenoppijoille tutuin ja kenties helpoin. Haluan siitä syystä analysoida sen ensimmäisenä. Esittelen vierekkäin *minä*- ja *te*-muotoisten ilmausten palkit vierekkäin, jolloin niitä on helppo vertailla. Samalla kaikissa kuvioissa on jaoteltuna sinisellä tulosijaisuus, oranssilla olosijaisuus ja harmaalla erosijaisuus. Aloitan analyysin ensin tulosijaisuudella kaikissa kategoriassa. Konkreettisten *minä*- ja *te*-muotoisten ilmausten kategoriassa näkyy hyvin vähän hajontaa, mikä oli hypoteesin mukaista. Hypoteesini mukaan tässä kategoriassa on kaikista analyysiin kuuluvista kategoriasta vähiten hajontaa ja kieliopillisesti väriä vastauksia.

Kuvio 1. *Minä*- ja *te*-muotoiset konkreettiset ilmaukset.

Ensimmäisenä kuviossa 1 analysoin tulosijaisuutta. Tässä kuviossa *minä*- ja *te*-muotoiset lauseet olivat *Minä menen aamulla* ja *te menette aamulla*. Lauseessa oli tulosijainen intransitiiviverbi *mennä*, joka oli tarkoitus yhdistää illatiivimuotoiseen sanaan *kouluun*. Suomenoppijoiden oli tarkoituksena valita kolmesta eri annetusta vaihtoehdosta lauseisiin

sopiva lokatiivinen suunnan ilmaisu. Vaihtoehdot olivat *kouluun*, *koulussa* ja *koulusta*. Kuviosta 1 näkee, että *minä*-muotoisessa ilmauksessa kaikki 17 suomenoppijaa, eli sata prosenttia olivat valinneet oikean tulosijaisen vastauksen *kouluun*. Illatiivimuotoisen sanan valitseminen selittää sen, että suomenoppijat osaavat valita tämänkaltaisen verbin kanssa kieliopillisesti oikean sijamuodon. He ymmärsivät verbin tulosijaisuuden *minä*-persoonassa. Lause *Minä menen aamulla kouluun* sisältää dynaamisen tilanteen, johon liittyy muutosta (VISK § 445). Se on myös luonteeltaan hyvin yksinkertainen ja verbiltään prototyypinen. Oletan, että oikean vastauksen valinnan taustalla onkin lauseen yksinkertaisuus.

Seuraavaksi analysoin tulosijaisuutta *te*-muotoisessa lauseessa kuviosta 1. Verbi ja lause ovat samat, mutta persoona ja sijainti eri. Tässä lokatiiviset sijainnit, eli vastausvaihtoehdot olivat *metsään*, *metsässä* ja *metsästä*. Kuviossa 1 näkyy, että suurin osa suomenoppijoista, noin 94 prosenttia oli valinnut oikean tulosijaisen illatiivimuotoisen *metsään*-muodon, ja kuusi prosenttia puolestaan olivat valinneet erosijaisen elatiivimuotoisen *metsästä*, joka on kieliopillisesti oikein. Tämä lause tarvitsisi kuitenkin illatiivimuotoisen täydennyksen, joka selittäisi mihin metsästä ollaan menossa aamulla (VISK § 446), esimerkkinä *Te menette aamulla metsästä kotiin*. Lause jäisi ilman täydennystä vajaaksi, eikä olisi kielellisesti selkeä.

Tulosijaisuuden jälkeen analysoin olosijaisuuden kuviosta 1 ja tässä lauseet olivat *Minä olen päivällä* ja *te olette päivällä*. Vastausvaihtoehdot olivat *minä*-persoonassa *kouluun*, *koulussa* ja *koulusta* ja *te*-persoonassa *metsään*, *metsässä* ja *metsästä*. Kuviosta 1 näkyy tulosijaisuuden tapaan, että kaikki eli sata prosenttia valitsivat *minä*-muodossa saman inessiivimuotoisen sanan *koulussa*, joka on oikea olosijainen muoto. Verrattuna tulosijaisuuteen tässä lauseessa oli vain yksi oikea kieliopillinen vastaus, jonka kaikki valitsivat. Olosijainen *olla* on myös intransitiiviverbi, eli se ei saa objektia *mennä*-verbin tavoin. Tämäkin ilmaisu on edellisen lauseen tapaan yksinkertainen ja selkeä. Kummassakaan esitellyistä suunnan ilmauksista mikään muu vastausvaihtoehto ei olisi kieliopillisesti oikein, toisin kuin erosijaisuudessa, jonka esittelen seuraavaksi *te*-persoonan jälkeen.

Te-persoonan olosijaisuudessa näkyy, kuinka kaikki valitsivat myös tässä oikean inessiivimuotoisen olosijaisen *metsässä*-muodon. Syy lienee verbissä *olla*, joka on yksi tärkeimmistä ja ensin opetettavista verbeistä sen ensisijaisuuden vuoksi (Lehtola 2018: 22). Tässä *te*-persoonan olosijaisessa ilmauksessa olisi ollut kieliopillisesti oikein myös vaihtoehto *metsästä*, mutta se olisi tarvinnut täydennyksen samalla tavalla kuin esitin aiemmin

esimerkissä, kun analysoin *te*-persoonaa tulosijaisuudessa (VISK § 446). Olosijaisen vaihtoehdon valitseminen toi esiin suomenoppijoiden kielellistä osaamista.

Viimeisenä esittelen konkreettisten ilmauksien kategoriasta erosijaisuuden kuviossa 1. Lauseet olivat *Minä tulen iltapäivällä* ja *te tulette iltapäivällä*. Vastausvaihtoehdot olivat *minä*-persoonassa *kouluun*, *koulussa* ja *koulusta*, sekä *te*-persoonassa *metsään*, *metsässä* ja *metsästä*. *Minä*-persoonan erosijaisuudessa näkyy, että noin 76 prosenttia suomenoppijoista oli valinnut oikean erosijaisen elatiivimuotoisen sanan *koulusta*. Illatiivimuotoisen tulosijaisen *kouluun*-muodon valitsi 24 prosenttia. Erosijainen *tulla*-verbi on aiempien verbien tapaan myös intransitiiviverbi, eli kaikki tämän kategorian verbit saavat täydennykseksen pelkän subjektin, joka on tässä tapauksessa persoonapronomini *minä* (VISK § 459). Tässä *minä*-persoonan ilmauksessa tuli selkeää hajontaa; sekä tulosijainen että erosijainen vastausvaihtoehto valittiin. Syy tulosijaisen *kouluun*-vaihtoehdon valitsemiseen on luultavasti se, että molemmat vaihtoehdoista ovat kieliopin näkökulmasta mahdollisia. Toisena syynä on mahdollisesti se, että ilmaisut ovat tulleet satunnaisessa järjestyksessä, eikä tämän ilmaisun eroavaisuutta ole osattu verrata aiempaan ilmaisuun.

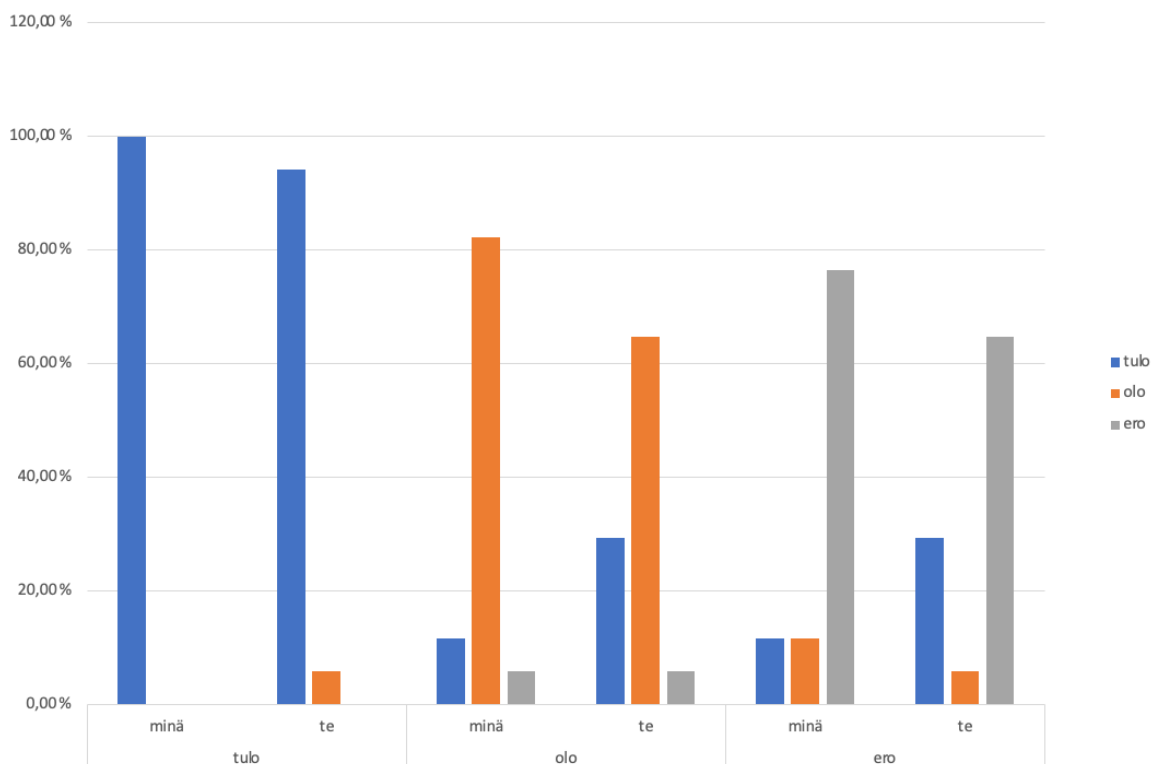
Te-persoonan erosijaisuudessa oli hieman hajontaa, 24 prosenttia suomenoppijoista valitsi illatiivimuotoisen tulosijaisen sanan *metsään*, ja elatiivimuotoisen erosijaisen sanan *metsästä* valitsi puolestaan suurin osa eli 76 prosenttia. Enemmistö huomasi tässä kuviossa esitetyissä vaihtoehdoissa selkeästi erosijaisuuden, mutta illatiivimuodon valinneet olivat väärästä vaihtoehdosta huolimatta valinneet kieliopillisesti oikean vastauksen. Kuvion 1 tulokset kertovat, että kategorian viimeisessä lauseessa *te tulette iltapäivällä* erosijaisuutta ei ole ymmärretty *minä*-persoonan tavoin. Erosijaisuudessa persoonalla on ollut merkitystä.

Konkreettisten ilmausten kategoriassa näkyy, että suomenoppijat hallitsevat selkeästi konkreettista lokatiivisuutta kuvion mukaan, sekä tässä kategoriassa myös osaavat valita verbit tulo-, olo- tai erosijaisuuden mukaan. Tässä kategoriassa esitetyt verbit ovat Pajusen (2001) mukaan primäärejä A-verbejä, eli niillä kuvataan pääsääntöisesti konkreettisia asiointiloja (Lehtola 2018: 22). On siis mahdollista, että verbit ja lauseet olivat niin helppoja, että verbin tulo-, olo- tai erosijaisuudella ei ole tässä selkeästi merkitystä. Erosijaisissa ilmauksissa oli eniten hajontaa, mikä voi selittyä sillä, että erosijaisuus puuttuu suomenoppijan ensikielestä, tai sen olemusta ei ymmärretty kyselyssä. Tässä kategoriassa ei

juurikaan näy hajontaa erilaisten lokatiivisten ilmausten välillä, mikä viittaa siihen, että suomenoppijat ovat kokeneet konkreettisten ilmausten kategorian vaivattomaksi.

4.2 Abstraktit ilmaukset

Analysoin seuraavana abstrakteja ilmauksia. Tässä kategoriassa verbit ovat abstrakteja, jolloin niillä voi olla erilaisia merkityksiä. Verbit liittyvät liikkumiseen ja olemiseen, mutta ne eivät ole yhtä konkreettisia kuin edellisessä ryhmässä niiden läpinäkyvyyden vuoksi. Analysoin jälleen ensin tulosijaisuutta molempien persoonapronominien välillä, jonka jälkeen vuorossa ovat olo- ja erosijaisuus. Hypoteesini mukaan abstraktien ilmausten kategorian kuviossa näkyy selvästi enemmän hajontaa verrattuna konkreettisten ilmausten kategoriaan, joka johtunee verbien abstraktiudesta.

Kuvio 2. *Minä-* ja *te-*muotoiset abstraktit ilmaukset.

Ensimmäisenä analysoin kuviossa 2 tulosijaisuutta. Tässä kuviossa *minä-* ja *te-*muotoiset lauseet olivat *Minä saavun aamulla* ja *te saavutte aamulla*. Lauseissa oli tulosijainen *saapua-*verbi, joka on intransitiivinen. *Minä-*persoonassa vastausvaihtoehdot olivat *metsään*, *metsässä* ja *metsästä*. Kaikki suomenoppijat vastasivat tulosijaisuuden mukaisesti oikein ja valitsivat

illatiivimuotoisen lokatiivisen ilmauksen *metsään*. Jos vertaa konkreettisten ilmausten kategoriaan huomaa, että kaikki olivat tässäkin kategoriassa valinneet oikean tulosijaisen paikan ilmaisun *metsään*. *Te*-persoonassa vastausvaihtoehdot olivat *kouluun*, *koulussa* ja *koulusta*. *Te*-persoonan tulosijaisuudessa oli hieman hajontaa *minä*-persoonaan verrattuna; 94 prosenttia oli valinnut oikean tulosijaisen illatiivimuotoisen sanan *kouluun*, ja noin kuusi prosenttia olivat valinneet virheellisen olosijaisen inessiivimuotoisen sanan *koulussa*, joka on kieliopin vastainen.

Seuraavana analysoin abstraktien ilmausten olosijaisuutta kuviossa 2. Tässä lauseet olivat *Minä piileskelen päivällä* ja *te piileskelette päivällä*. Vastausvaihtoehdot *minä*-persoonassa olivat *metsään*, *metsässä* ja *metsästä*. *Minä*-persoonassa on nähtävissä ensimmäistä kertaa suurempaa hajontaa. 82 prosenttia suomenoppijoista valitsi oikean olosijaisen inessiivimuotoisen sanan *metsässä*. Olosijaisen transitiivisen *piileskellä*-verbin kanssa ei voi valita muuta sijamuotoa kuin inessiiviin, jolloin selkeästi tämä kohta tuotti ongelmia. 12 prosenttia valitsi illatiivimuotoisen tulosijaisen muodon *metsään* ja kuusi prosenttia erosijaisen elatiivimuotoisen muodon *metsästä*. Kyse voi olla vieraasta verbistä tai sen abstraktiudesta, joka on tuottanut kieliopillisesti vääriä vastauksia. *Te*-persoonan olosijaisuudessa näkyy myös hajontaa, ja jokaiset kolme annettua vastausvaihtoehtoa oli valittu. Suurin osa, 65 prosenttia valitsi oikean olosijaisen inessiivimuodon *koulussa*, 29 prosenttia tulosijaisen illatiivimuodon *kouluun* ja kuusi prosenttia erosijaisen elatiivimuotoisen *koulusta*. Abstraktin olosijaisuuden *te*-persoonan tulokset näyttävät, että *minä*-persoonaa on helpompi tuottaa kieliopillisesti oikein kuin *te*-persoonaa.

Viimeisenä erosijaisuudessa kuviossa 2 on nähtävissä eniten hajontaa tästä kategoriasta. Lauseet olivat *Minä palaan iltapäivällä* ja *te palaatte iltapäivällä*. *Minä*-persoonassa vastausvaihtoehdot olivat *metsään*, *metsässä* ja *metsästä*. *Minä*-persoonassa 76 prosenttia oli valinnut kieliopillisesti oikean erosijaisen elatiivimuodon *metsästä*, sekä tasaisesti jakautunut olosijainen inessiivimuotoinen muoto *metsässä* ja tulosijainen illatiivimuotoinen *metsään*, jotka oli molemmat valittu 12 prosentilta suomenoppijoista. Erosijainen intransitiiviverbi *palata* oli selkeästi aiheuttanut vaikeuksia, vaikkakin yhteensä 88 prosenttia suomenoppijoista valitsi kieliopillisesti oikeat muodot.

Te-persoonan erosijaisuudessa näkyy saman verran hajontaa *minä*-persoonan kanssa. Vastausvaihtoehdot olivat *kouluun*, *koulussa* ja *koulusta*. Suurin osa eli noin 65 prosenttia

valitsi oikean erosijaisen elatiivimuotoisen muodon *koulusta*, 29 prosenttia valitsi tulosijaisen illatiivimuotoisen muodon *kouluun* ja viimeisenä kuusi prosenttia valitsi olosijaisen inessiivimuotoisen muodon *koulussa*. Kuvioon 1 verrattaessa erosijaisuus näyttäytyy tässäkin kategoriassa vaikeampana ymmärtää kuin tulo- ja olosijaisuus.

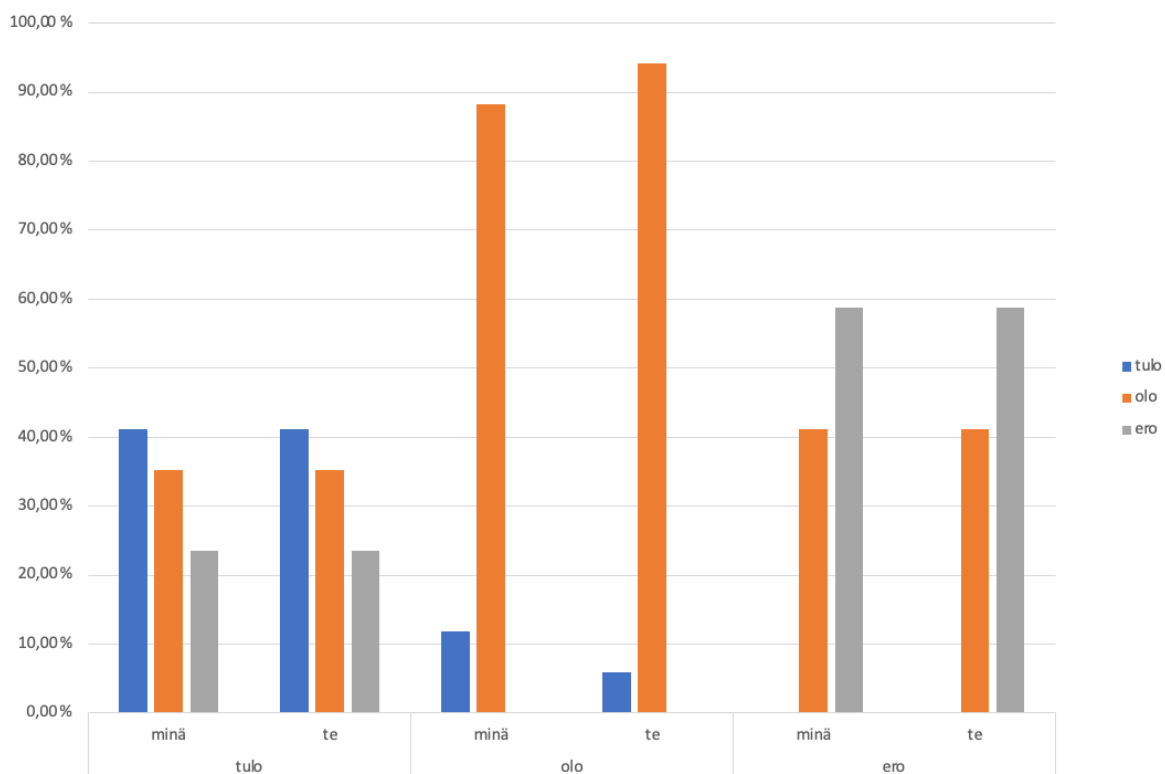
Te-persoonan vastauksissa näkyy enemmän hajontaa verrattuna *minä*-persoonaan, mikä voi selittyä sillä, että suomenoppija todennäköisesti käyttää enemmän *minä*-persoonaa, jolloin sitä on helpompi ymmärtää ja soveltaa kuin *te*-persoonaa, jota käytetään harvemmin esimerkiksi puheessa. Tässä abstraktien ilmausten kategoriassa lokatiivisuuden muuttuessa abstraktimmaksi konkreettisista verbeistä vastausten hajonta muuttui huomattavasti. *Minä saavun aamulla* ja *te saavutte aamulla*, olivat selkeästi helpoimmat lauseet, koska melkein jokainen suomenoppijoista valitsi tulosijaisen *kouluun*-muodon. Muualla kuviossa vaihtelua oli enemmän, joten oletan, että mahdollisesti verbit eivät ole entuudestaan tuttuja. Arvelen siis verbien abstraktiutta suurimmaksi syyksi vääriin vastauksiin.

Tulosijaisuus on ollut abstraktien ilmausten kategoriassa helpoin oivaltaa konkreettisten ilmausten lisäksi. *Saapua* ja *mennä* ovat molemmat dynaamisia verbejä, jotka kuvaavat liikettä eri tavalla kuin muun muassa *piileskellä*. Tulosten perusteella suomenoppijat eivät ole osanneet yhdistää verbiä *piileskellä* olosijaisuuteen samalla tavalla kuin verbin *olla* konkreettisten ilmaisujen kategoriasta. Verbien abstraktiuden vaikutus on selvästi nähtävissä kuvion 2 perusteella. Persoonapronominien *minä* ja *te* vaihtuminen vaikutti vastauksiin hieman enemmän abstraktien ilmausten kategoriassa kuin konkreettisten verbien kategoriassa.

4.3 Rektioilmaukset

Viimeisenä analysoin rektioilmaukset. Tässä kategoriassa verbit ovat sekä konkreettisia että abstrakteja. Verbit kuvaavat aiempien ryhmien tavoin lokatiivisuutta, ja aloitan jälleen tulosijaisuudesta. Rektioilmauksista on konkreettisten ja abstraktien ilmausten tapaan *minä*- ja *te*-persoonat. Tässä kategoriassa näkyy abstraktien ilmausten kategorian tapaan laajasti hajontaa kuvion sisällä, josta oletan, että rektioilmaukset ja niiden kanssa esiintyvät abstraktiuteen kallistuvat verbit ovat tuottaneet eniten kieliopillisesti vääriä vastauksia. Rektioilmausten ulkoa opettelu on saattanut myös vaikuttaa kuviossa esitettyjen vastausten

runsaaseen hajontaan. Hypoteesini mukaisesti tämä kategoria sisältää eniten hajontaa konkreettisten ja abstraktien ilmausten kategoriaan nähden.

Kuvio 3. *Minä*- ja *te*-muotoiset rektioilmaukset.

Ensimmäisenä analysoin kuviossa 3 tulosijaisuutta. Tässä sijainnin kategoriassa *minä*- ja *te*-muotoiset lauseet olivat *Minä kyllästyn aamulla* ja *te kyllästyte aamulla*. Lauseissa oli verbinä tulosijainen intransitiiviverbi *kyllästyä*. *Minä*-persoonassa vastausvaihtoehdot olivat *kouluun*, *koulussa* ja *koulusta*, ja kuviosta 3 näkee, että vastauksista on tasaisesti valittuna eri vaihtoehtoja, joista kaksi ovat kieliopin mukaisia. Kuviosta 3 näkee, että suomenoppijat olivat valinneet hyvin tasaisesti kaikki vaihtoehdot tulosijaisuudessa, vähiten 24 prosenttia oli valinnut erosijaisen elatiivimuotoisen muodon *koulusta*, seuraavaksi eniten 35 prosenttia olosijaisen inessiivimuotoisen muodon *koulussa*, ja eniten 41 prosenttia oikean vastauksen eli tulosijaisen illatiivimuotoisen muodon *kouluun*.

Seuraavana vuorossa ovat *te*-muotoiset tulosijaiset rektioilmaukset. Tässä vastausvaihtoehdot olivat *metsään*, *metsässä* ja *metsästä*. *Te*-persoonassa näkyy *minä*-persoonan tavoin hajontaa. Tulosijaisuudessa oli kaksi kieliopillisesti oikeaa vastausta, joiden välillä on pieni prosentuaalinen ero. Kiinnostavaa tässä kuviossa onkin se, että jokaista vaihtoehtoa oli valittu täysin sama määrä, kuten aiemmassa *minä*-muotoisessa *kyllästyä*-verbin ilmaisussa. Verbi ei

suoranaisesti ilmaise suuntaa, mikä on luultavasti vaikuttanut siihen, miksi kuviossa näkyy niin paljon hajontaa.

On mielenkiintoista nähdä, kuinka tässä kuviossa *minä*- ja *te*-muotoisissa tulosijaisissa ilmauksissa vastausvaihtoehdot jakautuivat tasaisesti, kun aiemmissa kategorioissa suomenoppijat valitsivat oikean tulosijaisen paikan ilmauksen. Tämän kuvion tuloksissa idea tulo-, olo- ja erosijaisuudesta ei toteutunut, mikä kieliä siitä, että tämä ilmaisu oli ollut yksi vaikeimmista, sillä kieliopillisesti vääriä vastauksia oli valittu paljon. Verbi *kyllästyä* ei ole luonteeltaan kauhean yleinen, joten suomenoppijat, jotka ovat opiskelleet suomea vain muutaman vuoden eivät välttämättä tunne verbiä, tai käsitä sen liikkuvuuden abstraktiutta. Jos suomenoppijalla on vaikeuksia ymmärtää suomen kielen abstrakteja verbejä, on luonnollista, mikäli ei osaa yhdistää tulosijaisuutta tähän verbiin.

Seuraavana analysoin rektioilmausten olosijaisuutta kuviossa 3. Lauseet olivat *Minä käyn päivällä* ja *te käytte päivällä*. Verbinä oli olosijainen intransitiivinen *käydä*, ja vastausvaihtoehdot *minä*-persoonassa *kouluun*, *koulussa* ja *koulusta*. Tämä verbi on tulosten perusteella ollut hieman helpompi edelliseen nähden, sillä 88 prosenttia valitsi oikean olosijaisen inessiivimuotoisen *koulussa*-sanana. 12 prosenttia valitsi tulosijaisen illatiivimuodon *kouluun*, joka on myös kieliopillisesti oikein. Verbi kuvaa liikkuvuutta paremmin kuin verbi *kyllästyä*, mikä selittää vastausten pienempää hajontaa. *Te*-persoonassa vastausvaihtoehdot olivat *metsään*, *metsässä* ja *metsästä*. *Te*-persoonan olosijaisuudessa molemmat valitut vastaukset ovat kieliopillisesti oikein. 94 prosenttia valitsi olosijaisen inessiivimuodon *metsässä*, ja kuusi prosenttia suomenoppijoista valitsi muodon tulosijaisen illatiivimuotoisen muodon *metsään*, joka on luonteeltaan vanhahtava eikä esiinny puhekielessä. Oletan, että *metsään*-muotoa ei ole tiedetty kieliopin mukaiseksi sen luonteen vuoksi, vaan se on valittu vahingossa.

Viimeisenä analysoitavana kohteena on erosijaisuus kuviossa 3. Lauseet olivat *Minä unelmoin iltapäivällä* ja *te unelmoitte iltapäivällä*. Verbi oli erosijainen *unelmoida*, joka on transitiivinen, eli se saa subjektin lisäksi objektin (VISK § 461). Vastausvaihtoehdot olivat *minä*-persoonassa *kouluun*, *koulussa* ja *koulusta*. *Minä*-persoonan vastaukset ovat hyvin tasaiset ja molemmat valitut vastausvaihtoehdot ovat kieliopillisesti oikein. Eniten erosijaista elatiivimuotoista muotoa *koulusta* olivat valinneet 59 prosenttia ja olosijaista

inessiivimuotoista muotoa *koulussa* 41 prosenttia. Erosijainen ilmaisu jälleen jakoi suomenoppijoiden vastaukset melkein tasan puoliksi.

Te-persoonan erosijaisuudessa näkyy, kuinka suomenoppijat valitsivat hyvin tasaisesti kaksi vastausta, jotka olivat molemmat kieliopillisesti oikein. Vastausvaihtoehdot olivat *metsään*, *metsässä* ja *metsästä*. 59 prosenttia valitsi erosijaisen elatiivimuodon *metsästä*, kun taas 41 prosenttia valitsi olosijaisen inessiivimuodon *metsässä*. Kuten aiemmin mainitsin, erosijaisuus eli jostakin lähteminen pois päin on ollut hankalin suunnan ilmaisu. Tulo- ja erosijat koodaavat muutosta, kun taas olosijat ovat staattisia eli paikallaan pysyviä (Mustonen 2015: 96). Kaikissa kuvioissa tulo- ja olosijaisuudessa on ollut eniten oikeita vastauksia, vähiten erosijaisuudessa. Tämän työn perusteella on syytä olettaa, että suomenoppijat ymmärtävät helpommin tulo- ja olosijaiset ilmaukset kuin erosijaiset, jossa lähdetään pois jostakin. Erosijaisuuteen liittyvät väärät vastaukset voivat johtua myös kyselyssä esiintyneiden vaihtoehtojen paljoudesta, joka on voinut aiheuttaa sekaannusta.

4.4 Ensikielen vaikutuksesta lokatiivisuuteen oppijansuomessa

Pohdin seuraavaksi ensikielten vaikutusta analysoimiini tuloksiin. Oletan tulosten perusteella, että konkreettisten ilmausten kategoriassa suomenoppijoiden kielitaustalla ei ollut sinänsä merkitystä, koska kukaan ei vastannut kieliopillisesti väärin, ja vastaukset ovat hyvin lähellä toisiaan. Päätelen siis, että oikeat vastaukset johtuivat helpoista verbeistä.

Persoonapronominien vaihtuminen ei vaikuttanut vastauksiin eli arvelen, että suomenoppijoiden on helppo ymmärtää konkreettisia ilmauksia huolimatta siitä, onko persoonapronomini yksikön ensimmäinen vai monikon toinen persoona tai mahdollisesti jokin muu.

Abstraktien ilmausten kategoriassa parasta kielitaitoa osoittivat slaavilaisten kielten kielikuntaan kuuluvat suomenoppijat, eli venäjää, ukrainaa ja puolaa ensikielenään puhuvat yhdessä ugrilaiseen kielikuntaan kuuluvien unkarin puhujien kanssa. Heillä oli tässä kategoriassa paljon oikeita vastauksia tulo-, olo- ja erosijaisuuteen liittyen. Vaikeinta abstraktit ilmaisut olivat kiinan- ja englanninkielisille suomenoppijoille. En usko, että ensisijaisesti heidän ensikielillään on merkitystä tässä kategoriassa, koska he osasivat vastata tulo-, olo- ja erosijaisuuden mukaisesti konkreettisten ilmausten kategoriassa. Uskon, että

syynä väärin vastauksiin ovat vaikeat ja mahdollisesti tuntemattomat verbit.

Persoonapronominien vaihto ei tässäkään kategoriassa vaikuttanut huomattavasti tuloksiin.

Rektioilmaisujen kategoriassa yksi puolaa, yksi norjaa ja kaksi venäjää ensikielinsä puhuvaa suomenoppijaa valitsivat kaikki oikeat vastaukset tulo-, olo- ja erosijaisessa järjestyksessä, mikä saattaa olla merkki vahvemman kielitaidosta. Jokaisella heistä oli vähintään kaksi vuotta suomen opintoja takana. Suomen kieli ei ole sukua millekään edellä mainituista kielistä, joten väittäisin, että nämä suomenoppijat ovat pääasiassa hyödyntäneet omaa kielitaitoaan, eivätkä niinkään ensikieltään. He hallitsivat rektion, sekä ymmärsivät eroavaisuudet tulosijaisen, olosijaisen ja erosijaisen verbin ja ilmaisun välillä.

Heikompaa kielitaitoa rektioilmaisuihin osoittivat suomenoppijat, joiden ensikieli tuli afroaasialaisesta kielikunnasta. Jo pelkästään ensikielen ja kohdekielen suuri rakenteellinen eroavaisuus voi tuottaa vaikeuksia, tämän lisäksi myös pienempien osa-alueiden oikea hallitseminen, kuten rektioiden. Mietala (1999: 1) ja Nucci (2013: 7) ovat tehneet pro gradu -töissään huomion, että monissa indoeurooppalaisissa kielissä, kuten englannissa ja norjassa sijamuotojen, sekä tulo- ja erosijan sijaan käytetään pre- tai postpositioita, jolloin rektio saattaa olla osalle suomenoppijoista täysin uusi ilmiö. Heikompi osaaminen rektioilmaisuihin ei todellisuudessa välttämättä selity ollenkaan ensikielillä, vaan puhtaasti rektion hankaluudella ja sen epäloogisuudella. Rektioilmausten kategoriassa persoonapronominien vaihtuminen ei vaikuttanut huomattavasti vastauksiin.

4.5 Tulosten pohdintaa

Tässä työssä viimeisessä alaluvussa käyn ensin läpi saamiani tuloksia, minkä jälkeen pohdin niitä myös S2-opetuksen näkökulmasta luvun loppupuolella. Analysoidusta tuloksista kävi ilmi, että konkreettisten ilmausten kategoriassa kaikki annetut vastaukset olivat kieliopillisesti oikein sekä *minä*- että *te*-persoonissa, mikä kieli siitä, että konkreettiset ilmaukset olivat helposti ymmärrettävissä ja vastaajien kielitason mukaisia. Koska kaikki vastaukset olivat oikein tässä kategoriassa, en näe suurimpana syynä suomenoppijoiden ensikieliä, vaan hyvää kielellistä osaamista suomessa.

Abstraktien ilmausten vastauksissa oli nähtävissä selkeää hajontaa, kuten myös rektioilmauksissa sekä *minä-* että *te-*muodoissa. On siis syytä olettaa, että ilmaukset, jotka vaativat syvempää ja monipuolisempaa kielitaitoa aiheuttavat ongelmia ja kieliopillisesti vääränlaisia vastauksia. Ongelmaa eivät välttämättä aiheuttaneet annetut persoonamuodot, vaan verbien rakenne ja luonne, joiden oikeaoppinen osaaminen ja ymmärtäminen vaativat pidempää oppimistaustaa.

Työni tulokset kertovat, että kyselyyni vastanneet suomenoppijat osaavat käyttää kielessään lokatiivisuutta, vaikka se olisikin abstraktisti ilmaistu. He myös osittain hallitsevat rektion, mutta se on selkeästi haastavaa. Ensikielellä saattaa olla vaikutusta lokatiivisten ilmausten oppimiseen ja niiden tuottamiseen, jos suomenoppijan ensikieli on typologisesti kaukana suomen kielestä. Eniten vastauksiin ja kuvioiden väliseen hajontaan vaikutti verbien abstraktius, eikä persoonapronomineilla ollut huomattavaa vaikutusta tuloksiin. Lauseiden ja verbien tulo-, olo- ja erosijaisuus vaikuttivat myös tuloksiin, etenkin erosijaisuus, joka aiheutti eniten hajontaa. Mustonen (2015: 97) myös esittää, että teksteissä tulosijat ovat erosijoja yleisimpiä, sekä sisäpaikallissijojen käyttö on yleisempää kuin ulkopaikallissijojen, mikä voi selittää kuvioissa nähtävien vastausten hajontaa ja erosijaisten ilmausten vaikeutta.

Vertailen seuraavaksi Mustosen väitöskirjan tuloksia omiini. Mustonen (2015: 287) osoittaa työnsä kautta muun muassa, että suomenoppijoille on prototyyppisempää hahmoittaa staattinen eli pysyvä tila, kuten *olen koulussa* (kuvio 1) Kognitiivisesti vaikeampaa oli ilmaista dynaamista suuntaa, kuten *te palaatte iltapäivällä* (kuvio 2). Mustonen tarkasteli tutkimuksessaan eri ikäisiä kielenpuhujia ja teki huomion, että aikuiset sekä nuoret vastaajat soveltavat yhtä hyvin konkreettisia ja abstrakteja ilmaisuja. Tein samanlaisia huomioita omasta tutkimuksestani eli Mustosen työn tavoin ikä ei korreloinut sen mukaan, kuinka oikein osasi valita kieliopillisesti oikeita vaihtoehtoja. Molempien töiden tulosten perusteella voi siis olettaa, että abstraktimpi lokatiivisuus tuottaa enemmän ongelmia kuin staattinen konkreettinen lokatiivisuus.

Tuloksista kävi myös ilmi, että pisin opiskeluaika suomen kielen parissa ei korreloinut yhdessä oikeiden vastausten kanssa, vaan eniten kokonaisuudessaan kieliopillisesti oikeita vastauksia antoivat ne, jotka olivat opiskelleet vuodesta kahteen. Aiemmin mainitun hypoteesini mukaan eniten oikeita vastauksia olisi tullut niiltä suomenoppijoilta, jotka ovat opiskelleet pidempään. Eniten kieliopillisesti virheellisiä vastauksia antoivat suomenoppijat,

joiden ensikieli tuli indoeurooppalaisen kielikunnan ulkopuolelta esimerkiksi Aasiasta. Mikäli oma ensikieli on lähellä opittavaa kieltä, sen oppiminen sujuu yleensä nopeammin.

Kielenoppimisprosessia helpottaa, kun ensikielellä ja kohdekielellä on samoja kieliopillisia tai leksikaalisia yhtymäkohtia. (Seregi 2012: 33.) Tämä saattaa selittää sen, miksi mahdollisesti esimerkiksi japanin- tai kiinankielisellä suomenoppijalla saattaa olla vaikeuksia verrattuna vironkieliseen suomenoppijaan, jonka ensikieli on typologisesti lähellä kohdekieltä, eli tässä tapauksessa suomea. EVK (2012: 184) huomauttaa, että virheitä voi syntyä myös silloin, kun kielenoppija ei löydä sopivaa kielellistä vastinetta opiskeltavasta kielestä jollekin äidinkiелensä sisältökategorialle.

Esittelen seuraavaksi tuloksia S2-opetuksen näkökulmasta. Hakala (2009: 114) mainitsee S2-opetuksen keskeiseksi tavoitteeksi viestinnällisyyden, jonka pääpiirteisiin kuuluu erilaisista viestintätilanteista selviytyminen. Aalto ym. (2009: 404–405) lisäävät, että S2-opetuksen tarkoituksena on antaa opiskelijalle pääsy suomenkielisen yhteisön resursseihin funktionaalisen opetuksen kautta, missä hän voi kokea omistajuutta ja tekijyyttä kommunikaation avulla. Mielestäni kyselyyni vastanneiden suomenoppijoiden vastaukset osoittavat Hakalan mainitsemaa viestinnällisyyden oikeaoppista osaamista, sillä suurimmaksi osaksi kaikkien vastaukset olivat pääpiirteittäin kieliopillisesti oikein.

Kielenoppimisen edellyttävä kognitiivinen prosessointi auttaa opiskelijaa edistymään kielenprosessoinnissa, jonka vuoksi kyselyssäni oli erilaisia persoonapronomineja, eri tyyppisiä verbejä, sekä ulko- ja sisäpaikallissijoja, jotka tuovat kognitiivisesti tarpeeksi haastetta. Kognitiivinen prosessointi painottuu etenkin silloin, kun kielenoppija pääsee työstämään kieltä omassa rauhassa tehtävien kautta. (Aalto ym. 2009: 410.) Myös aiemmin mainittu verbityyppien satunnainen järjestys lisäsi haastetta ja mittasi syvemmin suomenoppijoiden kielellistä osaamista.

Aalto ym. (2009: 416–417) jaottelevat myös artikkelissaan aiemmin mainitun Eurooppalaisen viitekehysten taitotasokuvauksesta tiettyjä taitoja, joita suomenoppijan tulisi hallita suomenkielisessä ympäristössä. Mainitsen niistä muutamat, jotka ovat mielestäni oleellisia kandidaatintyöhöni liittyen. Ensiksi taito yhdistää merkitys, muoto ja käyttö. Kyselyyn vastaaminen vaatii suomenoppijoilta kognitiivista kykyä liittää tietyt sanat ja verbimuodot yhteen. Esimerkiksi rektiomuotojen osaaminen saattaa vaatia paljon työtä, jos se puuttuu kokonaan omasta ensikielestä. Toisena on taito tunnistaa tuttuja konstruktioita ja elementtejä,

sekä ottaa ne omaan käyttöön. Kyselyssä oli luultavasti uusia, mutta myös vanhoja tuttuja sanoja, joita suomenoppijat osasivat tunnistaa ja soveltaa vastauksista päätellen.

5 Lopuksi

Olen tässä kandidaatintutkielmassa tutkinut kuinka lokatiivisuus ilmenee oppijansuomessa. Pohdin tässä viimeisessä luvussa työtäni ja sen mahdollisia tulevaisuuden näkymiä. Vastauksiin vaikuttivat monipuoliset kielitaustat sekä jokaisen henkilökohtainen tausta suomen opiskelussa. Osassa kysymyksistä oli myös useampi kuin yksi oikea kieliopillinen vastausvaihtoehto, mikä osaltaan saattoi vaikuttaa suomenoppijoiden päätökseen valita tietynlainen vastaus. Jos jokaisessa kohdassa olisi ollut vain yksi ainoa oikea vastaus, suomenoppijat olisivat saattaneet helpommin ymmärtää idean tulo-, olo- ja erosijaisuudesta. Vaikka osa suomenoppijoista ei vastannut odottamallani tavalla, he silti valitsivat kieliopillisesti oikeita vastauksia, mikä kertoo hyvästä kielitaidosta.

Kyselyä voisi laajentaa useammilla kysymyksillä, sekä suuremmalla joukolla, sillä nyt saamani tulokset kertovat vain pienen ryhmän kielitaidosta. Isommalla joukolla voisi saada vielä todennukaisemman tuloksen. Aihe on tutkimisen arvoinen, koska tuloksia voidaan hyödyntää S2-opetuksessa. Tulokset kertovat siitä, että suomen oppimisessa vaikeaa on abstraktien verbien ymmärtäminen ja niiden soveltaminen. Rektioilmaukset olivat myös hankalia, mutta kuten mainitsin aiemmin, rektiot eivät aina ole loogisia, joka selittää vastausten jakaantumista, muistuttaa Pyhälähti (2003).

Samantasoisempi kielitaito suomenoppijoiden välillä mahdollisesti antaisi toisenlaisia vastauksia. Vertailu kahden eri ensikielten ryhmien välillä voisi tuoda lisää tarkempaa tietoa ensikielen vaikutuksesta lokatiivisuuden osaamiseen ja soveltamiseen. Lisäksi tulo-, olo- ja erosijaisuutta pääsisi tutkimaan tarkemmin, jos kyselyn kysymyksissä olisi vain yksi oikea kieliopillinen vaihtoehto.

Suomenoppijat menettelevät vuorovaikutuksessaan erilaisilla kielellisillä valinnoilla, joita he soveltavat yhdessä omien havaintojensa, ymmärryksensä ja kiinnostuksensa kautta. Suomenoppijan henkilökohtainen kieli- ja kulttuuritausta sisältää tietynlaisia tapoja, jotka voivat näyttäytyä hänen kielenkäytössään. (Waris 2009: 11.) Työni tuloksissa näkyy monenlaista kielitaitoa, joka on yhtä arvokasta riippumatta siitä, kuinka se ilmenee.

Lähteet

Aineslähteet

Aineisto on kerätty sähköisellä kyselylomakkeella marraskuussa 2023 suomen kielen ja kulttuurin opiskelijoilta Turun yliopistolta.

Tutkimuskirjallisuus

- Aalto, Eija – Mustonen, Sanna – Tukia, Kaisa 2009. Funktionaalisuus toisen kielen opetuksen lähtökohtana. – *Virittäjä* 113(3), s. 402–417. Kotikielen seura. Helsinki. Viitattu 20.11.2023. Saatavissa: <https://journal.fi/virittaja/article/view/4204>
- EVK 2012 = Euroopan neuvosto. 2012. *Eurooppalainen viitekehys: Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteinen eurooppalainen viitekehys*. 1.–5. painos. Suom. Irma Huttunen ja Hanna Jaakkola. Sanoma Pro, Helsinki. Viitattu 17.2.2024.
- Hakala, Katja 2009. S2-opetuksen kulmakivi: suomenoppijasta koulusujuva – *Suunnaksi suomen kieli*, s. 116. Toim. Anu Rekimies ja Kirsi Siitonen. Turun yliopisto. Turku. Viitattu 11.1.2024.
- Huumo, Tuomas 1997. *Lokatiivit lauseen semanttisessa tulkinnassa: ajan, omistajan, paikan ja tilan adverbiaalien keskinäiset suhteet suomen kielessä*. Väitöskirja. Turun yliopiston kieli- ja käännöstieteiden laitos. Viitattu 3.2.2024.
- Kaalamo, Heini 2014. *Lähdekielen vaikutus kohdekielen oppimiseen: Romanian Cluj-Napocan unkarin- ja romaniankieliset suomenoppijat paikallissijojen käyttäjinä*. [Verkkodokumentti] Pro gradu -työ. Tampereen yliopiston informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta. Viitattu 16.2.2024. URN: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201407011943>
- Kaivapalu, Annekatrin 2005. *Lähdekieli kielenoppimisen apuna*. [Verkkodokumentti] Väitöskirja. Jyväskylän yliopiston kielten laitos. Viitattu 19.11.2023. URN: <http://urn.fi/URN:ISBN:951-39-2391-6>
- Kaivapalu, Annekatrin 2016. Suomenoppijoiden paikan- ja tilanilmausten kehittyminen kielenkäytössä. – *Virittäjä* 108(4). s. 599–601. Kotikielen seura. Helsinki. Viitattu 19.11.2023. Saatavissa: <https://journal.fi/virittaja/article/view/58434>
- Korhonen, Seija 2013. Oppijoiden suomi. Koulutettujen aikuisten käsitykset ja kompetenssit. – *Virittäjä* 117(1). Kotikielen seura. Helsinki. Viitattu 20.2.2024. Saatavissa: <https://journal.fi/virittaja/article/view/7930?acceptCookies=1>

- Lehtola, Katju 2018. *Verbejä S2-oppilaiden kertomuksissa eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoilla A1-B2*. [Verkkodokumentti] Pro gradu -työ. Helsingin yliopiston kasvatustieteellinen tiedekunta ja humanistinen tiedekunta. Viitattu 3.1.2024. URN: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:hulib-201809123146>
- Leino, Pentti 1998. Lokatiivisten adverbiaalien vaikutusala. – *Virittäjä* 102(1). s. 121. Kotikielen seura. Helsinki. Viitattu 10.12.2023. Saatavissa: <https://journal.fi/virittaja/article/view/39043>
- Mietala, Niina 1999. *Ulkomaalaiset aikuisopiskelijat ja suomen liikeverbien rektiöt ja astevaihtelut*. [Verkkodokumentti] Pro gradu -työ. Jyväskylän yliopiston kielten laitos. Viitattu 2.2.2024. URN: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-1999794028>
- Mustonen, Sanna 2015. *Käytössä kehittyvä kieli: paikat ja tilat suomi toisena kielenä -oppijoiden teksteissä*. [Verkkodokumentti] Väitöskirja. Jyväskylän yliopiston kielten laitos. Viitattu 1.2.2024. URN: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-6213-5>
- Mustonen, Sanna – Siivelt Keaty 2013. Lähdekielen vaikutus ja kielitaitotasot: paikallissijojen kehitys oppijansuomessa. – *Lähivõrdlusi. Lähivertailuja* 23. s. 342. Viitattu 10.12.2023. DOI: <http://dx.doi.org/10.5128/LV23.14>
- Nikanne, Urpo 2002. Kieli ja ihminen. – *Virittäjä* 107(1). s. 79. Kotikielen seura. Helsinki. Viitattu 16.2.2024. Saatavissa: <https://journal.fi/virittaja/article/view/40239>
- Nucci, Anne 2013. *Me voimme nauttia luontoa: rektioilmaukset suomi toisena kielenä -oppijoiden teksteissä*. [Verkkodokumentti] Pro gradu -työ. Jyväskylän yliopiston kielten laitos. Viitattu 10.12.2023. URN: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201310292503>
- Ojutkangas, Krista 2003. Suuntaa ilmaisevat adverbiaalit, suhdesääntö ja käsin: » ikkunointiin » perustuva analyysi. – *Virittäjä* 107(2). s. 166. Kotikielen seura. Helsinki. Viitattu 2.3.2024. Saatavissa: <https://journal.fi/virittaja/article/view/40253>
- Ojutkangas, Krista 2008. Mihin suomessa tarvitaan sisä-grammeja? – *Virittäjä* 112(3). s. 385. Kotikielen seura. Helsinki. Viitattu 16.2.2024. Saatavissa: <https://journal.fi/virittaja/article/view/40680>
- Paavola, Vilja 2008. *Haluaisitko mennä muunkansa kalastaman?: verbiketjujen kehkeytyminen suomi toisena kielenä -oppijoiden kielessä*. [Verkkodokumentti] Pro gradu -työ. Jyväskylän yliopiston kielten laitos. Viitattu 16.2.2024. URN: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-2011062911091>
- Punta, Tea 2001. *Sijamuotojen opettaminen S2-oppikirjoissa*. [Verkkodokumentti] Pro gradu -työ. Jyväskylän yliopiston kielten laitos. Viitattu 16.2.2024. URN: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-2001865705>

- Pyhälähti, Minna 2003. Oletko vastuussa pomolle vai pomosta? – Rektiöt vaikuttavat merkitykseen. – *Kielikello* 4/2003. Viitattu 13.12.2023. Saatavissa:
<https://www.kielikello.fi/-/oletko-vastuussa-pomolle-vai-pomosta-rektiot-vaikuttavat-merkitykseen>
- Reinikainen, Evita 2020. *Se ei ole helppoa, mutta minun mielestäni minä olen motivoitunut opiskelaan lisää: Suomenoppijoiden motivaatio suomen kielen opiskeluun suomen kielen jatkokursseilla*. [Verkkodokumentti] Sivuainetutkimatyö. Turun yliopiston kieli- ja käännöstieteiden laitos. Viitattu 13.12.2023. URN:
<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020100778234>
- Seregi, Noémi 2012. *Äidinkielen vaikutus oppijansuomeen*. [Verkkodokumentti] Pro gradu -työ. Jyväskylän kielten laitos. Viitattu 13.12.2023. URN:
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201208282269>
- VISK = Hakulinen, Auli – Vilkuna, Maria – Korhonen, Riitta – Koivisto, Vesa – Heinonen, Tarja Riitta – Alho, Irja 2004. *Iso suomen kielioppi*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. Viitattu 3.2.2024.
- Waris, Pauliina 2009. Luovaa sujuvaa suomea. Sujuvuus, tarkkuus ja kompleksisuus seitsemäntoista ulkomaalaisen suomenoppijan kirjoitelmissa – *Suunnaksi suomen kieli*, s. 11. Toim. Anu Rekimies ja Kirsi Siitonen. Turun yliopisto. Turku. Viitattu 11.1.2024.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

A questionnaire of Bachelor's thesis for students who study Finnish as a foreign language

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Hello! This is a questionnaire for my Bachelor's thesis. There are questions about locative expressions in which I am asking you to fill. This is completely anonymous, so I won't know anyone's personal answers. You can stop answering whenever you want, if you feel like it. I hope you will choose an alternative that feels the best for you and you won't use Internet or any translation apps. Thank you for your time!

You can read the data protection [here](#)

1. I have read and understood *

Yes

2. What is (or which are) your native language(s)? *

3. How long have you been studying Finnish? *

4. How old are you? *

5. Minä menen aamulla

- kouluun
- koulussa
- koulusta

6. Te kylästyte aamulla

- metsään
- metsässä
- metsästä

7. Te unelmoitte iltapäivällä

- metsään
- metsässä
- metsästä

8. Minä saavun aamulla

- metsään
- metsässä
- metsästä

9. Minä tulen iltapäivällä

- kouluun
- koulussa
- koulusta

10. Te käytte päivällä

- metsään
- metsässä
- metsästä

11. Minä palaan iltapäivällä

- metsään
- metsässä
- metsästä

12. Minä olen päivällä

- kouluun
- koulussa
- koulusta

13. Te saavutte aamulla

- kouluun
- koulussa
- koulusta

14. Te olette päivällä

- metsään
- metsässä
- metsästä

15. Minä unelmoin iltapäivällä

- kouluun
- koulussa
- koulusta

16. Minä kyllästyn aamulla

- kouluun
- koulussa
- koulusta

17. Te tulette iltapäivällä

- metsään
- metsässä
- metsästä

18. Te palaatte iltapäivällä

- kouluun
- koulussa
- koulusta

19. Te menette aamulla

- metsään
- metsässä
- metsästä

20. Minä käyn päivällä

- kouluun
- koulussa
- koulusta

21. Te piileskelette päivällä

- kouluun
- koulussa
- koulusta

22. Minä piileskelen päivällä

- metsään
- metsässä
- metsästä